

تغییر کاربری اراضی و نقش بانک کشاورزی در جلوگیری از آن

موزان حق‌شنو*

چکیده

با رشد روزافزون جمعیت و صنعتی شدن جوامع بشری، امروزه شاهد تغییرات چشمگیری در کاربری اراضی کشاورزی بوده‌ایم. بررسی‌ها نشان می‌دهند که تغییر کاربری اراضی کشاورزی در کشور سالیانه بخش عمده‌ای از اراضی را از چرخه تولید خارج می‌نماید. نبود آمایش سرزمین از جمله عواملی است که موجب می‌گردد در جریان استفاده از اراضی موجود، هماهنگی وجود نداشته به طوری که اراضی مستعد در تصرف فعالیت‌های غیرضروری از قبیل ویلاسازی‌های فصلی قرار گیرد. از آنجا که کشاورزی در ایران به عنوان محور استقلال تلقی می‌شود لذا توجه به تغییرات کاربری اراضی کشاورزی و سیاستگذاری مناسب در راستای ممانعت از تخریب این اراضی امری ضروری است. لذا هدف مطالعه حاضر تعیین عوامل مؤثر بر تغییر کاربری اراضی کشاورزی کشور و بررسی نقش بانک کشاورزی در این زمینه می‌باشد. نتایج حاصل از مطالعه میدانی حاکی از آن است که اختلاف درآمد حاصل از فعالیت کشاورزی و غیرکشاورزی، افزایش قیمت زمین با تغییر کاربری، پایین بودن بهره‌وری سرمایه در بخش کشاورزی، توسعه شهرنشینی و ایجاد مشاغل جدید و بالا بودن هزینه تولید عمده‌ترین عوامل مؤثر بر تغییر کاربری اراضی کشاورزی کشور طی سال‌های اخیر بوده‌اند و بانک کشاورزی در این زمینه می‌تواند نقش مؤثری ایفا نماید. در نهایت بر اساس نتایج به دست‌آمده پیشنهادات و راهکارهایی به منظور کاهش تغییر کاربری اراضی کشاورزی ارائه شده است.

کلید واژه: تغییر کاربری اراضی کشاورزی، عوامل مؤثر بر تغییر کاربری، بانک کشاورزی

* کارشناس اداره کل مطالعات و بررسی‌های اقتصادی، بانک کشاورزی